

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/267/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114233174
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4114233174.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej sudkyň JUDr. Sone Vackovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 52, zastúpený advokátskou kanceláriou: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ V. N., narodený XX. XX. XXXX, bytom XXX XX U., 2/ M. N.vá, narodená XX. XX. XXXX, bytom XXX XX U., 3/ O. B., narodený XX. XX. XXXX, bytom S. X. XXX/XX, XXX XX W. U., zastúpený advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, a 4/ O. G., narodený XX. XX. XXXX, trvalo bytom W. XXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 5 967,74 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu D. (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 26. júna 2XX8 č.k. 10C/696/2XX5 - 332 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, týkajúcej sa sumy 4 448,34 eura m e n í tak, že žalovaní v prvom a v druhom, sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4 448,34 eura, úrok z omeškania v sume 67,09 eura, úrok z omeškania vo výške 8,05% zo sumy 5967,74 eura od 30. 01. 2015 do zaplatenia, zmluvný úrok v sume 420,78 eura, 3% zmluvný úrok z úveru od 30. 01. 2015 do zaplatenia a zmluvnú pokutu v sume 638,85 eura, s tým, že povoľuje žalovaným v prvom a v druhom rade zaplatiť dlžnú sumu v splátkach po 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie so zaplatením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II.Rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti voči žalovaným v treťom a štvrtom rade p o t v r d z u j e .

III.Žalobca má voči žalovaným v prvom a druhom rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

IV.Žalovaní v treťom a štvrtom rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým), súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v prvom a v druhom rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi istinu 528,07 eura s úrokom z omeškania 8,05 % ročne z 528,07 eura od 17. 12. 2016 do zaplatenia a náklady spojené z uplatnením pohľadávky 345,96 eura tak, že sa im ukladá zaplatiť dlžné plnenie v splátkach 150 eur mesačne splatných 15. dňa v mesiaci od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že omeškanie so splatením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia a vo zvyšnej časti proti nim žalobu zamietol. Proti žalovaným v treťom a štvrtom rade žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaným v prvom, druhom a štvrtom rade

nepriznal nárok na náhradu trov konania a žalovanému v treťom rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaní v prvom rade ako dlžník a v druhom rade ako spoludlžník, uzavreli písomnú zmluvu o poskytnutí úveru pôvodne číslo 403/5206/1996 a neskôr ako číslo 57/5206/96, na základe ktorej poskytol dlžníkom úver 9 958,17 eura s 3% zmluvným úrokom a dlžníci sa zaviazali úver vrátiť v 360 mesačných splátkach a to 359 splátok každú vo výške 41,99 eura a 360. splátku vo výške 39,73 eura (ďalej len „úverová zmluva“).

1.1.1. Žalovaní v treťom a štvrtom rade podpísali predmetnú úverovú zmluvu ako ručiteľia a vyhlásili, že berú na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku vyplývajúcu z poskytnutého úveru, resp. jeho nesplatenej časti vrátane prislúchajúceho úroku uspokojia v plnej výške, ak ju neuspokojí dlžník. Ručiteľia svojim podpisom potvrdili, že boli oboznámení s obsahom ručiteľského záväzku a sú si vedomí toho, že sú povinní dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci bol na to veriteľom písomne vyzvaný. Podpísaní ručiteľia ručili za celý dlh dlžníka veriteľovi spoločne (bod VI. Zmluvy). Ďalej mal preukázané že zmluvné strany uzavreli zmluvu o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka.

1.1.2. Žalovaní zaplatili žalobcovi celkom na predmetnom úvere sumu 8 438,44 eura, ako to vyplýva z histórie pohybov na účte, ktorú predložil žalobca, naposledy splátku dňa 01. 01. 2014 v sume 31,02 eura.

1.1.3. Žalobca listom zo dňa 27. 06. 2014 vyzval žalovaných na plnenie dlhu 800 eur do 7 dní. Listom zo dňa 22. 12. 2014 od zmluvy žalobca odstúpil a vyzval žalovaných na zaplatenie istiny 5 967,74 eura, úroku v sume 420,78 eura a úroku z omeškania v sume 67,09 eura. Žalovaní v prvom, druhom a treťom rade si zásielky nevyzdvihli v odbernej lehote a žalovanému v štvrtom rade bolo odstúpenie od zmluvy doručené dňa 30. 12. 2014.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka účinného od 01. 04. 2004, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 2008, § 41, § 48 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 497, § 517, § 546, § 548 Občianskeho zákonníka, § 497, § 504 Obchodného zákonníka (zákon číslo 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov).

1.3. Konštatoval čiastočnú dôvodnosť podanej žaloby. V konaní nebolo sporné, že žalovaní v prvom a druhom rade zaplatili poslednú splátku 01. 01. 2014. S jej nesplatenou časťou sa dostali do omeškania po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov, preto žalobcovi vzniklo právo požadovať od žalovaných v prvom a druhom rade vrátenie celého zostatku úveru tak, ako to vyplývalo zo zmluvných dojednaní a aj právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 505 a § 507 Obchodného zákonníka.

1.4. Dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže na strane žalobcu ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, teda činnosť obchodnú, činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti a preto je dodávateľom podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane žalovaní sú v postavení spotrebiteľov podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorí využili uvedené služby žalobcu a v predmetnom právnom vzťahu nevystupovali v rámci svojej obchodnej činnosti alebo podnikateľskej činnosti. Z tohto dôvodu aplikoval v danej veci ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

1.5. V konaní nebolo sporné, že žalobca poskytol žalovaným v prvom a v druhom rade na základe predmetnej zmluvy úver vo výške 9 958,17 eura. Žalovaní na predmetnom úvere zaplatili sumu 8 438,77 eura. Súd prvej inštancie opakované kredity, pri ktorých bola platba stornovaná a následne bola opäť započítaná, započítal iba raz a iné položky v neprospech žalovaných neodpočítal. Po odpočítaní poskytnutého úveru v sume 9 958,17 eura z celkovej dlžnej sumy 18 308,05 eura je rozdiel 8 349,87 eura a nie 8 438,77 eura. Žalobca predmetný rozdiel neodôvodnil.

1.6. Odstúpenie od zmluvy posúdil podľa § 48 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že úverová zmluva sa od začiatku zrušila, čím vzniklo právo žalobcovi požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka. Pretože vykonaným dokazovaním bolo v konaní preukázané, že žalobca poskytol žalovaným v prvom a v druhom rade sumu 9 958,17 eura, žalovaní mu vrátili sumu 8 438,77 eura, je dlh žalovaných titulom bezdôvodného obohatenia 1 519,40 eura. Z tejto sumy bolo o sume 991,33 eura už právoplatne rozhodnuté prvým rozsudkom súdu prvej inštancie, preto ich dlh je 528,07 eura.

1.7. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu aj v časti nároku na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 345,96 eura z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za úkony právnej služby, písomné podanie - výzva a odstúpenie od zmluvy, ktorých výška je v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky číslo 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov o odmenách a náhradách advokátov za poskytnuté právne služby (ďalej len „vyhláška“), zohľadňujúc tarifnú hodnotu veci.

1.10. Žalobcovi priznal úrok z omeškania, nakoľko lehota splatnosti na vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške 528,07 eura nebola medzi stranami dohodnutá, žalobca požiadal žalovaných až

odstúpením od zmluvy a jeho neúspešného doručenia dňa 15. 12. 2016 a 19. 01. 2015, žalovaní v prvom a v druhom rade sa dostali do omeškania dňa 16. 12. 2016, preto súd priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania z priznanej sumy 525,07 eura od 17. 12. 2016 do zaplatenia vo výške 8,05% ročne.

1.11.K žalobe žalobcu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty, súd prvej inštancie zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute v článku VII. bod 4 zmluvy o úvere posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že zmluvná pokuta bolo dohodnutá písomne, určito a zrozumiteľne, bola konkretizovaná zmluvná povinnosť, jej výška, výška nie je neprimeraná. Navyše žalobca preukázal porušenie zmluvných povinností zo strany žalovaných, preto žalobcovi vznikol nárok na jej zaplatenie. Odstúpením od zmluvy sa však úverová zmluva od počiatku zrušila, preto nemôže žalobca v spore požadovať od žalovaných zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobu v tejto časti zamietol.

1.12. Súd prvej inštancie v časti ručiteľského záväzku konštatuje, že v čl. VII. zmluvy je návratnosť úveru zabezpečená ručením tretích osôb v súlade s § 546 až § 550 Občianskeho zákonníka a § 303 až § 312 Obchodného zákonníka. Sporným zostala platnosť tohto ručiteľského záväzku, a to z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti, pretože obe úpravy obsiahnuté tak v občianskom, ako aj obchodnom zákonníku sú ucelenými úpravami a zároveň odlišnými. Z tohto dôvodu ručiteľský záväzok upravený v predmetnej úverovej zmluve vyhodnotil ako neplatný podľa § 37 ods. 1 a § 41 Občianskeho zákonníka. Ako ďalší dôvod uviedol, že aj keby bol platný, tak v dôsledku zrušenia zmluvy odstúpením nemôže ďalej samostatne existovať ani ručiteľský záväzok.

1.13. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie povolil žalovaným v prvom a v druhom rade zaplatiť celé dlžné plnenie v mesačných splátkach po 150 eur, o ktoré splátky požiadala žalovaná v druhom rade a žalobca so splátkami a s ich výškou súhlasil. Zároveň súd prvej inštancie určil splatnosť splátok, a to vždy do 15. dňa v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

1.14. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“). Úspešnejším žalovaným v prvom a v druhom rade a v celom rozsahu úspešnému žalovanému v štvrtom rade žiadne trovy nevznikli, tak im ich náhradu nepriznal. Úspešnému žalovanému v treťom rade priznal proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2.Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalobca v zákonom stanovenej lehote. Namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods.1 písm. b/ CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že odvolací súd žalobe vyhovie v celom rozsahu alebo rozhodnutie zrušíť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1.Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie sa javí v dotknutých častiach ako nedostatočne odôvodnené (zmätočné) a to najmä v bode 18. odôvodnenia, ktoré citoval. Uviedol náležitosti úverovej zmluvy vyplývajúce zo zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja a bývania (ďalej len „zákon o ŠFRB“). Namietal, že je do určitej miery týmto zákonom limitovaný a preto nemožno hovoriť o tom, že zmluva o úvere je typovou alebo formulárovou zmluvou. Nesúhlasil ani s tvrdením súdu prvej inštancie, že je osobou hospodáriacou zo ziskom, pretože podľa zákona o ŠFRB o použití prostriedkov fondu rozhoduje minister. Citoval bod 10 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/207/2017-252. Uviedol, že Krajský súd v Nitre nekonštatoval, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ale poveril súd prvej inštancie vyhodnotením povahy zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru. Tvrdil, že ide o zmluvu v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Poukázal na rozhodnutia okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

2.2.K aplikácii Obchodného zákonníka na predmetnú úverovú zmluvu uviedol, že Obchodný zákonník obsahuje samostatnú a ucelenú úpravu uvedených inštitútov. Zároveň poukázal na tú skutočnosť, že Občiansky zákonník nie je kódexom, ktorý by sa mal prednostne aplikovať na daný právny vzťah a už vôbec nie je nadriadený Obchodnému zákonníku. Citoval ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tvrdil, že táto právna charakteristika podmieňuje odlišné postavenie medzi ním ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi. Ako ústrednému orgánu verejnej správy mu vyplývajú špecifické zákonné oprávnenia a povinnosti, odchylné od práv a povinností vzťahujúcich sa na súkromnoprávny subjekt. Je zákonom ustanovená právnická osoba, ktorá hospodári s majetkom štátu na financovanie priorít štátnej bytovej politiky. Prostriedky možno použiť len na poskytnutie podpory a na výdavky súvisiace s jeho činnosťou a sú každoročne dopĺňané o dotáciu štátneho rozpočtu. Predmetná zmluva

teda nemôže byť označovaná ako spotrebiteľská, pretože nie je splnená podmienka subjektu na jeho strane, ktorý nenapĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poukázal tiež na dôvodovú správu k novele zákona o ŠFRB č. 150/2013 Z.z. ako aj na rozsudky okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

2.3. Opätovne uviedol, že uvedenú zmluvu nemožno považovať za typovú alebo formulárovú zmluvu, pretože zmluva musí spĺňať podstatné náležitosti v zmysle zákona o ŠFRB. Okrem toho bola poskytnutá za zvýhodnených podmienok a to základnou úrokovou sadzbou vo výške 3%, pričom v rozhodnom čase sa poskytovali úvery pri úrokovej sadzbe vyššej a to medzi 13% až 14,5%. Rovnako podľa zákonného postupu možno ustáliť, že žiadateľ má objektívnu možnosť oboznámiť sa so zmluvou ešte pred jej uzatvorením, môže navrhovať dodatky, výhrady alebo zmeny. Toto oprávnenie prináleží nie len žiadateľovi, ale aj ostatným účastníkom zmluvy.

2.4. K uplatneniu zmluvného úroku uviedol, že v zmysle Obchodného zákonníka má možnosť tento úrok požadovať. Povinnosť platiť úrok trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy, až do úplného vrátenia nesplatennej časti úveru. Opätovne poukázal na rozhodnutia krajských a okresných súdov Slovenskej republiky. Namietal, že pokiaľ súd posudzuje jeho nárok ako bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, prispieva k tým k diskriminácií klientov ŠFRB, ktorí si riadne a včas plnia svoje záväzky.

2.5. Namietal zamietnutie zmluvnej pokuty. Tvrdil, že na platnosť zmluvnej pokuty je nevyhnutné, aby výška zmluvnej pokuty mohla byť dostatočne určená, resp. určiteľná. V predmetnej zmluve sa dohodli zo žalovanými, že žalobcovia sú povinní uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z celej dlžnej sumy, ktorá pozostáva zo súčtu zostatku istiny a úroku, ktorý vyčíslil v odstúpení od zmluvy. Uvedený spôsob vyčíslenia je teda jednoznačný, a to vo vzťahu k základu, z ktorého sa vypočítava ako aj vo vzťahu k spôsobu výpočtu. Citoval ustanovenia Obchodného zákonníka a ustálil záver, že právna úprava vychádza z absolútnej objektívnej zodpovednosti za porušenie povinnosti, ktorá je zabezpečená zmluvnou pokutou. Vzhľadom na to zastal názor, že mu vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v celom rozsahu, pretože boli splnené všetky podmienky, ktorá stanovila zmluva o úvere.

2.6. Namietal zamietnutie žaloby voči žalovaným v treťom a štvrtom rade z dôvodu, že ručiteľský záväzok zanikol. Poukázal na rozhodnutia krajských a okresných súdov Slovenskej republiky, ktoré citoval. Namietal, že právna úprava odstúpenia od zmluvy o úvere nespôsobuje zánik záväzku, t.j. nespôsobuje zánik povinnosti splatiť dlh. Žalovaní, ktorí prevzali záväzok sú pasívne vecne legitímovaní v danom spore s hlavnými dlžníkmi, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

2.7. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nepreskúmateľný v dôsledku čoho má za to, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Opätovne poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, ktoré citoval.

3. Žalovaný v treťom rade sa vyjadril o odvolaní žalobcu písomným podaním. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť, pretože považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Nesúhlasí s právnym názorom žalobcu o aplikácii Obchodného zákonníka pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Tvrdil, že judikatúra nie je jednotná vo vzťahu k otázke posúdenia, či sa jedná o spotrebiteľský vzťah. K námietke žalobcu, ktorou namietal, že obsah zmluvy nemohol ovplyvniť kvôli zákonu o ŠFRB uviedol, že je v kompetencii žalobcu ovplyvniť znenie zmluvy ak dodrží zákonom vymienené požiadavky na podstatný obsah zmluvy. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že v danom prípade ide o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá je typická pre spotrebiteľský vzťah, čo odôvodňuje potrebu nahliadať na daný spor ako na spor vyplývajúci zo spotrebiteľského vzťahu. Dôvodnosť potreby aplikácie výkladu predmetnej zmluvy ako spotrebiteľskej vyplýva aj zo zákona o ŠFRB účinného ku dňu podpisu zmluvy. Tvrdil, že žalobca je právnická osoba, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, čo priamo napĺňa definíciu podľa Občianskeho zákonníka. Žalobcom uvádzaná skutočnosť, že o použití prostriedkov rozhoduje minister nie je relevantná, pretože nesmeruje voči príjemcovi úveru. Minister má kompetenciu len vo vzťahu k použitiu prostriedkov, nie vo vzťahu k získavaniu a napĺňaniu fondov. Citoval definíciu dodávateľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993.

3.1. K otázke ručiteľského záväzku uviedol, že žalobca sa nevysporiadal zo zásadnou skutočnosťou spočívajúcou v nezrozumiteľnosti samotnej zmluvy v otázke ručiteľského záväzku. Žalovaný sa v tomto smere stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku. Tvrdil, že žalobca kreoval znenie zmluvy o úvere, pričom žiaden zo žalovaných nemohol do tohto znenia zasiahnuť, preto nesie za jej obsah aj právnu relevanciu výlučne on. Uviedol, že zo žalobcom uvádzaných spisových značiek jednotlivých súdnych rozhodnutí vyplýva, že žalobca argumentuje súdnymi rozhodnutiami v obchodných veciach, nie vo veciach civilných. Táto skutočnosť je zásadná pre posúdenie relevancie jeho argumentov,

pretože je zrejmé, že právne účinky odstúpenia od zmluvy v obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahoch sú diametrálne odlišné. Tvrdil, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušila v zmysle Občianskeho zákonníka a tým istým okamihom zanikol aj ručiteľský vzťah poňatý do jej znenia. Ručiteľský záväzok je v tomto ponímaní akcesorickým záväzkom k hlavnému záväzku primárnych dlžníkov vrátiť dlh.

4. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného v treťom rade vyjadril písomným podaním. K tvrdeniu, ktorým poukazoval na spotrebiteľský charakter sporu citoval uznesenia krajských súdov, ako aj okresných súdov. K spochybneniu aplikácie Obchodného zákonníka uviedol, že pokiaľ je konkrétna zmluva ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku, nemožno na ňu použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka (s výnimkou tých ustanovení, ktoré obchodnoprávna úprava neobsahuje, resp. na ne odkazuje). Obchodný zákonník obsahuje samostatnú a ucelenú úpravu uvedených inštitútov. Opätovne poukázal na rozhodnutia krajských súdov. Tvrdil, že nevykonáva podnikateľskú činnosť a z tohto dôvodu nemôže spĺňať charakteristiku dodávateľa v zmysle Občianskeho zákonníka. Na podporu tvrdení poukázal judikatúru okresných súdov, ktoré citoval a rovnako citoval aj rozhodnutia okresných súdov na podporu tvrdení týkajúcich sa ručiteľského záväzku. K vyjadreniu žalovaného, že ide o formulárovú zmluvu uviedol, že žiadateľ má objektívnu možnosť sa oboznámiť so zmluvou ešte pred jej uzatvorením a citoval rozhodnutia Krajského súdu v Prešove.

5. Žalovaný v treťom rade sa vyjadril k vyjadreniu žalobcu. Navrhoval posúdiť záväzkový vzťah ako spotrebiteľský. K vyjadreniu žalobcu týkajúceho sa možnosti ovplyvniť obsah zmluvy uviedol, že žiadateľ by pravdepodobne nebol úspešný s návrhom zmeny zmluvy v časti vylúčenia sankcii za nesplnenie zmluvných podmienok. Aj tento príklad zdôrazňuje povahu obligačného vzťahu medzi žalobcom a žalovanými, ktorú je nutné považovať za formulárovú, resp. typizovanú zmluvu. Argumentáciu k ručiteľskému záväzku uvádzanú žalobcom považuje za bezpredmetnú, pretože sám žalobca spôsobil nezrozumiteľnosť a neurčitosť ručiteľského záväzku v zmluve, preto považuje tento vzťah za neplatné zmluvné dojednanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. 06. 2001 sp.zn. 28Cdo/883/2001. K priznaniu trov, ktorých sa domáhal žalobca v odvolaní a rovnako aj vo vyjadrení zo dňa 10. 09. 2018, citoval rozhodnutie Krajského súdu v Prešove. Z dôvodu, že žalobca vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne nové tvrdenia, ktoré by neboli obsiahnuté v jeho obširnom odvolaní, sa pridrižiava v celom rozsahu svojho vyjadrenia k odvolaniu.

6. Žalobca doručil podanie súdu prvej inštancie dňa 14. 12. 2018 označené ako vyjadrenie žalobcu k aktuálnej judikatúre Krajských súdov, v rámci ktorého poukázal na rozhodnutia okresných a krajských súdov SR, ktoré k podaniu aj priložil. Uvedené rozhodnutia sa týkajú otázky posúdenia právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanými a problematiku spotrebiteľského práva.

7. Žalobca doručil súdu dňa 10. 07. 2019 oznámenie skutočnosti majúcej zásadný význam pre právne posúdenie sporu. V podaní uviedol rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/106/2019 zo dňa 29. 04. 2019, ktoré priložil k podaniu. Argumentoval záväznosťou právneho názoru súdu vyššej inštancie.

8. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 355 ods. 1, § 359 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti ustanovenia § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), po nariadení odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

9. Predmetom sporu v danej veci je po zmene žaloby uplatnenie nároku žalobcom, a to istiny vo výške 5 967,74 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 420,78 eura, zmluvným úrokom vo výške 3% ročne zo sumy 5 967,74 eura od 30.01.2015 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 85,46 eura, úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5 967,74 eura od 30. 01. 2015 do zaplatenia, nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 345,96 eura a zmluvnou pokutou vo výške 638,85 eura.
9.1. Súd prvej inštancie prvým rozsudkom (zo dňa 28. 11. 2016 č.l. 125 spisu) právoplatne zaviazal žalovaných v prvom a v druhom rade na zaplatenie sumy 991,33 eura s 8,05% úrokom z omeškania

od 06. 11. 2014 do zaplataenia. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) vyhovel žalobe žalobcu v časti o zaplataenie 528,07 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 528,07 eura od 17. 12. 2016 do zaplataenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 345,96 eura. Vec posúdil titulom vydania bezdôvodného obohataenia, keďže po právnej stránke posúdil predmetný spor ako spor spotrebiteľský a odstúpením od zmluvy sa úverová zmluva zrušila od začiatku, v dôsledku čoho nastúpil režim bezdôvodného obohataenia. Nárok žalobcu vo zvyšnej uplatnenej časti a to istiny v sume 4 448,34 eura (rozdiel medzi pôvodne žalovanou sumou istiny 5 967,74 eura a doteraz súdom prvej inštancie právoplatne priznanou sumou 1519,40 eura istiny), nárok na zaplataenie úroku z úveru 3%, vyčísleného úroku z úveru v sume 420,78 eura, zmluvnej pokuty v sume 638,85 eura, zamietol. Zamietol tiež nárok žalobcu voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, žalovaných z titulu ručiteľského záväzku.

9.2.S rozsudkom súdu prvej inštancie sa nestotožnil žalobca a rozsudok napadol odvolaním. Vzhľadom k tomu, že súdom prvej inštancie priznanú sumu v jeho prospech vo výške 528,07 eura nebol oprávnený napadnúť, v tejto časti odvolací súd považoval jeho odvolanie za neprípustné, nakoľko bolo rozhodnuté v jeho prospech a v tejto časti považoval rozsudok súdu prvej inštancie za právoplatný, nakoľko žalovaní v prvom až štvrtom rade odvolanie nepodali.

10. Žalobca v podanom odvolaní predovšetkým namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, spočívajúcu v jeho nedostatočnom, či zmätočnom odôvodnení. Odvolací súd, predtým ako preskúmal napadnutý rozsudok, skúmal, či súd prvej inštancie nezaťažil konanie vadou konania, namietanou žalobcom, spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

10.1. Žalobca v podanom odvolaní namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, dôvodiac jeho nedostatočným odôvodnením, v čom vidí procesnú vadu konania v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Odvolací súd poukazuje na stálu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v danom prípade konkrétne na rozhodnutie sp.zn. 3Cdo 118/2016, v ktorom dovolací súd uviedol, že: „nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“), nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ OSP“. Obdobne argumentoval ústavný súd v uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015 a tiež v uznesení z 26. augusta 2015 sp. zn. I. ÚS 364/2015. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016.

10.1.1.Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).“

10.1.2. Uvedené stanovisko sa vzťahuje aj vady konania pred súdom prvej inštancie, na ktoré odvolací súd musí prihliadať aj bez návrhu. Civilný sporový poriadok, upravuje odvolací dôvod, odňatie možnosti konať pred súdom v ustanovení § 365 ods.1 písm. b/ CSP, a po jeho zistení umožňuje odvolaciemu súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnuté rozhodnutie zrušiť.

10.1.3.Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v danej veci však nezistil žalobcom namietanú vadu konania, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahovalo náležitosti § 220 ods. 2 CSP, obsahovalo dôvody a úvahy, na základe ktorých v danej veci rozhodol. Súdom prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku podrobne zaoberalo predmetnou zmluvou o úvere, podrobil ju prieskumnej činnosti a uviedol dôvody, pre ktoré vyhodnotil zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú. Aj keď odvolací súd dospel k inému právnenému posúdeniu predmetnej zmluvy, nemožno v danej veci vyhodnotiť odôvodnenie

napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie ako nedostatočné, či zmätočné. Námietku žalovanej, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia a následného odňatia možnosti strane sporu konať pred súdom, vyhodnotil ako účelovú a neopodstatnenú.

11. Následne odvolací súd pristúpil k preskúmaniu tak napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. Po preskúmaní spisového materiálu, rozsudku súdu prvej inštancie, odvolania žalobcu, konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Z tohto dôvodu vyzval strany sporu podľa § 382 CSP na vyjadrenie k novej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka a nariadil odvolacie pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie oboznámením sa zmluvou o poskytnutí úveru č.l. 4-11 spisu, vyjadrenie žalovaného v treťom rade č.l. 486-487, vyjadrenie žalobcu spojené so špecifikáciou dlžnej sumy, prehľadom splátok zaplatených žalovanými v prvom a v druhom rade č.l. 503-522 spisu.

13.1. Žalobca sa na výzvu odvolacieho súdu v písomnom podaní k aplikácii Obchodného zákonníka opätovne uviedol, že pokiaľ je konkrétna zmluva ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku, nemožno na ňu použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka (s výnimkou tých ustanovení, ktoré obchodnoprávna úprava neobsahuje, resp. na ne odkazuje). Uviedol, že Obchodný zákonník obsahuje samostatnú a ucelenú právnu úpravu uvedených inštitútov. Citoval ustanovenia Obchodného zákonníka. Opätovne uviedol, že pre posúdenie právneho vzťahu strán sporu založeného zmluvou o úvere je podstatný práve účel poskytnutia peňažných prostriedkov. Pričom v danom prípade je podľa zákona o ŠFRB jedným z druhom podpory úver. Na základe zmluvy o úvere bola poskytnutá podpora vo forme úveru, čo podmieňuje aplikovanie výlučnej úpravy úverového záväzkového vzťahu v zmysle Obchodného zákonníka. Ďalej opätovne uviedol ustanovenia Obchodného zákonníka pre ním uplatňované nároky. Zároveň špecifikoval výšku sumy predstavujúcej výpočet zmluvného úroku podľa dojednania v zmluve, kapitalizovaných úrokov vo výške 67,09 eura. Zdôvodnenie tohto nároku preukázal výpočtom úrokov z omeškania ku dňu 11. 12. 2014, ktoré priložil k podaniu, spolu s históriou pohybov na účte, z ktorej vyplývajú jednotlivé splátky žalovaných. Uviedol rozpis zápočtu anuitných splátok. K špecifikácii nároku uviedol, že si uplatňuje voči žalovaným v prvom až štvrtom rade istinu vo výške 5 967,74 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 420,78 eura, zmluvným úrokom vo výške 3% ročne zo sumy 5 967,74 eura od 30.01.2015 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 85,46 eura, úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5 967,74 eura od 30.01.2015 do zaplatenia, nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 345,96 eura a zmluvnou pokutou vo výške 638,85 eura.

13.2. Žalovaný v treťom rade v písomnom podaní na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že podľa jeho názoru nie je možné na predmetný právny vzťah aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka v celom rozsahu, tak ako to uviedol aj vo svojich predchádzajúcich tvrdeniach. Tiež opätovne uviedol, že na predmetný obligačný vzťah, najmä v časti ručenia, je potrebné aplikovať normy občianskeho zákonníka. Žalobcom koncipovaná úprava ručenia je nezrozumiteľná a zmätočná, keď je použitá právna úprava dvoch samostatných hmotnoprávných predpisov, pričom každý z nich obsahuje komplexnú úpravu ručenia. Z tohto dôvodu je potrebné toto dojednanie považovať za absolútne neplatné zmluvné dojednanie. Preto je vylúčené, aby sa na ručiteľský záväzok aplikovali normy Obchodného zákonníka ak celkovo dojednaný ručiteľský záväzok je neplatný pre jeho nezrozumiteľnosť. K otázke prednosti aplikácie Občianskeho zákonníka pred Obchodným zákonníkom poukazuje analogicky na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/705/2014, ktorý vo svojom rozhodnutí reflektuje rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 23Cdo/2589/2010, ktoré citoval. V tomto smere preto zastal názor, že je potrebné a spravodlivejšie aplikovať pre daný vzťah normy Občianskeho zákonníka, ktorý komplexne upravuje aj inštitúty ručenia, zmluvnej pokuty či odstúpenia od zmluvy a ktorý z pohľadu ochrany spotrebiteľa je pre neho jedinou aplikovateľnou priaznivejšou právnou úpravou. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/106/2019 zo dňa 29. 04. 2019, ktoré priložil žalobca k svojmu podaniu zo dňa 10. 07. 2019 uviedol, že nemal jeho celé znenie a preto sa nevie k nemu objektívne vyjadriť. Zároveň však uviedol, že nesúhlasí s názorom žalobcu, že toto rozhodnutie je pre odvolací súd právne záväzné. Uviedol, že ak nebolo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nie je právne záväzné v horizontálnej

línii pre všetky sudy nižšieho stupňa (odvolacie a okresné sudy). Uvedené rozhodnutie, ktoré žalobca spomínal nebolo v predmetnej zbierke publikované.

13.3. Žalovaní v prvom, druhom a štvrtom rade na výzvu odvolacieho súdu nereagovali.

14. Odvolacieho pojednávania sa nezúčastnili žalovaní v prvom a v druhom rade, ktorí predvolanie na pojednávanie neprevzali v odbernej lehote. Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 111 ods. 3 CSP považoval predvolanie za doručené dňom vrátenia nedoručenej zásielky, a to dňom 26. 09. 2019. Žalovaný v štvrtom rade svoju neúčast' ospravedlnil, nežiadal o odročenie pojednávania.

14.1. Právny zástupca žalobcu na odvolacom pojednávaní zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, poukázal na správnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka v danej veci, ŠFRB je vnútroobrátkovým fondom, v rámci ktorého finančné prostriedky, ktoré mu prídu na jeho účet, sú opätovne poskytované žiadateľom, ktorí splnia podmienky. Zmluva o poskytnutí podpory môže byť uzatváraná iba na základe zákona a je toho názoru, že danú vec je potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Žiadal odvolaniu vyhovieť a uplatnil si náhradu trov konania.

14.2. Právny zástupca žalovaného v treťom rade na odvolacom pojednávaní poukázal na skutočnosť, že zmluva o poskytnutí úveru bola uzavretá za účinnosti zákona 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Vtedajšia právna úprava neurčovala, že žalobca nie je dodávateľom podľa tejto definície. Úprava typových zmlúv bola zákonom prijatá až po podpísaní predmetnej zmluvy. Zákonodarca však mal dostatok času na to, aby určil, že žalobca nie je dodávateľom podľa definície dodávateľa v spotrebiteľských vzťahoch. Na predmetný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Dodal, že špecifikácia ručenia, tak ako je v zmluve o úvere upravená, je nejasná, neurčitá a nezrozumiteľná. Sú tam uplatnené dve zákonné úpravy, ktorých súčasná aplikácia nie je možná. Navrhuje odvolaniu žalobcu nevyhovieť a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

15. Podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditív (§ 682), zmluvy o inkase (§ 392), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa ods. 4 tohto ustanovenia, touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.

Podľa § 303 Obchodného zákonníka, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

Podľa § 344 Obchodného zákonníka od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

Podľa § 345 Obchodného zákonníka (1) ak omeškanie dlžníka (§ 365) alebo veriteľa (§ 370) znamená podstatné porušenie jeho zmluvnej povinnosti, je druhá strana oprávnená od zmluvy odstúpiť, ak to oznámi strane v omeškaní bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o tomto porušení dozvedela. (2) Na účely tohto zákona je porušenie zmluvy podstatné, ak strana porušujúca zmluvu vedela v čase uzavretia zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na účel zmluvy, ktorý vyplynul z jej obsahu alebo z okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinností pri takom porušení zmluvy. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že porušenie zmluvy nie je podstatné.

Podľa § 351 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy. Odstúpenie od zmluvy sa však nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262, riešenia sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti a nie je dohodnutá sadzba úrokov z omeškania, je dlžník povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 1% vyššie, než je úroková sadzba určená obdobne podľa § 502.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

16. Predmetom konania v danej veci je nárok žalobcu vyplývajúci zo zmluvy o poskytnutí úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka č. 57/5206/96 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanými v 1/ a 2/ rade. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru na účel v súlade s § 5 ods. 1 zákona číslo 124/1996 Zb. v znení neskorších predpisov o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „zákon o ŠFRB“). Voči žalovaným v treťom a štvrtom rade si nárok uplatnil titulom ručiteľského záväzku. Žalobca na základe zmluvy o poskytnutí úveru, poskytol žalovaným v prvom a v druhom rade úver vo výške 300.000 Sk (9 958,17 eura) pri základnej úrokovej sadzbe 3% p. a. s lehotou splatnosti 30 rokov. Žalobca výzvou zo dňa 27. 06. 2014 vyzval žalovaných v prvom a v druhom rade, aby uhradili svoj dlh na omeškaných splátkach vo výške 800,10 eura. Napriek výzve, k úhrade dlhu zo strany žalovaných nedošlo. Ku dňu 22. 12. 2014 boli žalovaní v omeškaní so 24-timi splátkami, celkom vo výške 1 035,78 eura, čím došlo k splneniu podmienky ustanovenia článku VIII. bod 4. zmluvy o úvere, oprávňujúcej žalobcu požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku, ako aj zmluvnej pokuty. Žalobca od zmluvy o úvere odstúpil podaním zo dňa 22. 12. 2014, čím sa stal splatný celý dlh. Po odstúpení od zmluvy si žalobca uplatnil úroky z omeškania odo dňa 30. 01. 2015, kedy sa žalovaní dostali do omeškania s úhradou sumy, na ktorú boli v odstúpení vyzvaní. Súd prvej inštancie rozhodol prvým rozsudkom dňa 28. novembra 2016 tak, že žalovaným v prvom a v druhom rade zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 991,33 eura s úrokom z omeškania 8,05% ročne od 06. 11. 2015 do zaplatenia, vo zvyšnej časti a voči žalovaným v treťom a štvrtom rade žalobu zamietol. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 28. 02. 2018 v napadnutej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým rozsudkom priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 528,07 eura, úroku z omeškania 80,5% ročne zo sumy 528,07 eura od 17. 12. 2016 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 345,96 eura, pričom dlžnú sumu povolil žalovaným v prvom a v druhom rade zaplatiť v mesačných splátkach po 150 eur pod stratou výhody splátok. Vo zvyšnej časti a voči žalovaným v treťom a štvrtom rade žalobu zamietol.

17. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie a po zopakovaní a doplnení dokazovania na odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné. Podrobne prieskumnej činnosti predovšetkým napadnuté rozhodnutie, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, avšak nesprávne právne posúdil danú vec, keď aplikoval nesprávny právny predpis a vec posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda ak nepoužil správny právny predpis. V predmetnom konaní súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a vyvodil nesprávny právny záver, že uvedený právny vzťah je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský.

16.1. Na predmetnú vec súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetnú úverovú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú.

16.2. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožnil. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobcom je Štátny fond rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“), ktorý je zriadený na základe zákona číslo 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov (účinným v čase uzavretia zmluvy o úvere). Ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravilo definíciu spotrebiteľskej zmluvy tak, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Kto je dodávateľom, definuje ustanovenie § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej

zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej činnosti. Ide o podnikateľský subjekt, ktorý poskytuje tovary a služby hromadne za rovnakých podmienok. O predmete činnosti možno hovoriť v súvislosti s činnosťou, ktorú daná osoba vykonáva na základe oprávnenia vyplývajúce pre takúto činnosť z právnej úpravy. Pre určenie, či záväzkový vzťah má spotrebiteľský charakter je významné posúdiť povahu subjektov tohto vzťahu z hľadiska naplnenia definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ako aj prihliadať na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzavretiu.

16.3. V danej veci žalobca (ŠFRB), ako veriteľ, uzavrel so žalovanými v prvom a v druhom rade zmluvu o poskytnutí úveru dňa 20. 12. 1996 v zmysle ustanovení vtedy platného zákona číslo 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, účinnom od 01. mája 1996 a podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

16.4. Zákon o štátnom fonde rozvoja bývania upravil podmienky pre poskytovanie podpory štátu na rozširovanie, zveľaďovanie bytového fondu a vytvoril systém ekonomickej podpory rozvoja bývania a sústredení zdrojov pre tento účel v Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“), ktorý bol ním zriadený (§ 1 ods. 1). Postavenie ŠFRB zostalo nezmenené aj po viacerých novelách (nový zákon č. 607/2003 Z.z. účinný od 1. apríla 2004, zákon číslo 150/2013 Z.z. účinný od 01. 01. 2014), nezmenený zostal aj účel tohto fondu. ŠFRB neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu. Podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok uvedených v zákone. ŠFRB je koncipovaný ako tzv. obrátkový fond. Znamená to, že prostriedky, ktorými disponuje, sú používané najmä na podmienky poskytovania podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok, oproti podmienkam trhovým. Prostriedky možno použiť aj na správu fondu, avšak len v zákonom limitovanom rozsahu. Z uvedeného vyplýva, že ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi, medzi ktoré patria aj zmluva o úvere. Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky.

16.4.1. Otázkou zostáva, či ŠFRB má postavenie dodávateľa. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ŠFRB nemôže pri poskytovaní podpory bývania vo forme úveru uplatniť „voľnú úvahu,“ ale je povinný dodržať zákonom stanovené pravidlá. Ak žiadateľ podpory splní zákonné podmienky, fond je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených, zákonom regulovaných podmienok, uzavrieť. Na podporu správnosti tohto záveru, je potrebné poukázať aj na to, že zákonodarca vylúčil, aby sa na ŠFRB vzťahovala osobitná práva úprava spotrebiteľských úverov, upravených zákonom číslo 129/2010 Z.z. O spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a o pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (§ 1 ods. 3 písm. p/). Rovnako je ŠFRB vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravených zákonom číslo 90/2016 Z.z. (§ 1 ods. 4 písm. i/). Je preto potrebné prijať záver, že na takto zákonom regulované uzatváranie zmluvy o úvere nemožno vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k ŠFRB. Žalobca je inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Podporu zo ŠFRB možno poskytnúť iba špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré sú pre žiadateľa priaznivejšie, než podmienky, za ktorých by vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu. ŠFRB, ako účelový fond zriadený zákonom, si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. ŠFRB nevykonáva podnikateľskú, ani obchodnú činnosť, je osobitným subjektom zriadeným zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

16.5. Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru je úverovou zmluvou v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, ktorá je v zmysle ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, pre ktorý je rozhodujúcim znakom forma vzťahu, a nie jeho subjekty. Preto sa nevyžaduje, aby išlo o výlučné vzťahy medzi podnikateľmi. Uvedené ustanovenie má kogentnú povahu, teda vylučuje dohodu strán pre použitie iného právneho predpisu. Rovnako je vylúčená aplikácia Občianskeho zákonníka, pretože v danom prípade nejde o spotrebiteľský záväzkový vzťah. Pri spotrebiteľskom záväzkovom vzťahu sa vyžaduje, aby zmluvnými stranami bol spotrebiteľ a dodávateľ. Z definície dodávateľa podľa Občianskeho zákonníka však plynie záver, že musí ísť o osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy, koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v rozhodnom čase). Žalobca je osoba zriadená podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja a bývania, účinného v rozhodnom čase, ako účelový fond na financovanie štátnej podpory výstavby bytov a ubytovní, dodatočného zateplenia bytových domov a rodinných domov, stavebných úprav bytových domov, odstránenia statických chýb bytových domov a dokončenia rozostavaných objektov bývalej komplexnej bytovej výstavby, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Z uvedeného

zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že žalobca nevykonáva obchodnú, resp. podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ktorý by následne prerozdeľoval. Finančné prostriedky, s ktorými žalobca hospodári, sú okrem iného aj finančné prostriedky Európskej únie a dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré ani na obchodnú a podnikateľskú činnosť nemôžu byť použité. Samotné hospodárenie žalobcu sa v zmysle zákona o ŠFRB riadi schváleným rozpočtom, ktorý je napojený na rozpočet Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré zároveň vykonáva aj správu tohto fondu. Za samotné hospodárenie s prostriedkami fondu zodpovedá minister (§ 6 ods. 4 zákona o ŠFRB), pričom prostriedky fondu sú vedené na osobitnom účte v Národnej banke Slovenska. Samotné použitie prostriedkov fondu prísne upravuje zákon (§ 4), pričom tieto prostriedky sú vedené na osobitných účtoch v Štátnej pokladnici a kontrolu hospodárenia s prostriedkami fondu vykonáva Ministerstvo financií SR (rozsudok NS SR 4Cdo 106/2018).

16.6. Na základe vyššie uvedeného preto odvolací súd dospel k jednoznačnému právnomu záveru, že žalobca - ŠFRB nespĺňa definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ. Je účelovým fondom, ktorý v zmysle jednoznačnej definícií pojmu spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 OZ nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, to znamená, že v danom prípade nie je možné zmluva o poskytnutí podpory, ktorú uzavrel žalobca so žalovanými považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. OZ. To, že predmetná zmluva nie je zmluva o spotrebiteľskom úvere ani v zmysle zák. č. 129/2010 Z. z. je nesporné.

16.7. Predmetný, vyššie uvedený záver, prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 29. apríla 2019 sp.zn. 4Cdo 106/2018. Odvolací súd tento právny názor vyššej súdnej autority v danom prípade akceptoval a v danej veci ho aj aplikoval. Napriek námietke právneho zástupcu žalovaného v treťom rade na odvolacom pojednávaní, že vyššie uvedený názor dovolacieho súdu nemá vplyv na rozhodnutie v danej veci, odvolací súd sa s touto námietkou nestotožnil a dodáva, že dovolací súd je vyššou súdnou autoritou, ktorej právny názor v obdobnej veci, ktorý je možné v zovšeobecňujúcej rovine použiť i v inej veci, má súd nižšieho stupňa rešpektovať a v obdobných veciach aplikovať.

17. Odvolací súd sa vyslovením uvedeného právneho názoru odklonil od svojho predchádzajúceho rozhodnutia sp.zn. 25Co/261/2018 zo dňa 24.04.2019. V tejto súvislosti uvádza, že bolo prijaté v čase pred rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo 106/2018 zo dňa 29.04.2019 v obdobnej veci. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR explicitne neukladá povinnosť odvolaciemu súdu byť ním viazaný, pokiaľ sa netýka konkrétneho konania v rámci dovolacieho konania, ako aj správne uviedol žalovaný v 3/ rade vo svojom podaní. Je však povinnosťou odvolacieho súdu rešpektovať princíp právnej istoty a zabezpečiť jeho uplatnenie v rozhodovacej činnosti. V súlade s týmto princípom je taký postup, ak sa obdobný prípad rieši rovnakým spôsobom. Aj Ústavný súd SR vo svojej judikatúre konštatuje, že súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované, pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. (rozhodnutia ÚS SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

17.1. Takýto záver prijal aj ďalší senát odvolacieho súdu v rozhodnutí zo dňa 10. januára 2019 sp.zn. 9Co/1/2018).

18. S poukazom na vyššie uvedený záver odvolacieho súdu, že na predmetnú vec sa vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka, posudzujúc uzavretie predmetnej úverovej zmluvy podľa ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, jednoznačne dospel k záveru, že predmetná úverová zmluva bola ako celok platne uzavretá. Z tohto dôvodu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie dlžnej sumy zo strany dlžníkov, spočívajúcej v zaplatení istiny (5 967,74 eura), pri zohľadnení výšky poskytnutého úveru 9 958,17 eura, ktorý mali dlžníci zaplatiť v 360 mesačných splátkach. Z prehľadu predloženého žalobcom na výzvu odvolacieho súdu vyplýva, že žalovaní v prvom a v druhom rade zaplatili na predmetnom úvere sumu 8 268,80 eura, pričom posledná splátka bola 09. 10. 2013 v sume 100 eur. Podľa zmluvy o úvere žalovaní mali dlžnú sumu splácať v 360 mesačných splátkach, t.j. po dobu 30 rokov. Keďže zmluva bola uzavretá v roku 1996, konečná splatnosť úveru mala byť v roku 2026. Žalovaní v prvom a v druhom rade si svoje zmluvné povinnosti - splácať poskytnutý úver, neplnili od októbra 2013, v dôsledku čoho žalobca dňa 11. 12. 2014 odstúpil od zmluvy. Z prehľadu predloženého žalobcom vyplýva, že dlžná suma na predmetnom úvere je na istine vo výške 5 967,74 eura, nakoľko jednotlivé splátky žalovaných boli započítavané tak na úroky, ako aj na istinu. Predmetná dlžná suma bola vyčíslená žalobcom ku dňu 11. 12. 2014, t.j. ku dňu odstúpenia od zmluvy. K tomuto dňu bol vyčíslený i kapitalizovaný neuhradený zmluvný úrok (3%), dohodnutý v predmetnej zmluve o úvere, na sumu 420,78 eura.

18.1.S poukazom na porušenie zmluvných povinností zo strany žalovaných v prvom a v druhom rade, ako dlžníkov, ktorí od žalobcu prevzali poskytnuté finančné prostriedky a ktorí ich aj použili pre svoju potrebu, pričom si svoju zmluvnú povinnosť, vrátiť žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky, nespĺnili, odvolací súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie istiny vo výške 4 448,34 eura, predstavujúcej rozdiel medzi žalobcom uplatnenou dlžnou sumou (5 967,74 eura a súdom prvej inštancie doteraz právoplatne priznanou sumou vo výške 1 519,40 eura).

18.2. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o povolení žalovaným v prvom a v druhom rade splatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 150 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci, pod stratou výhody splátok, nakoľko žalobca s výškou splátok v priebehu konania, súhlasil.

19.Obchodný zákonník ustanovuje všeobecnú a ucelenú úpravu odstúpenia od zmluvy v prípade porušenia zmluvných povinností, prípadne hrozby takéhoto porušenia v obchodných vzťahoch. Úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku sa na obchodné vzťahy nepoužije. Na rozdiel od úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, podľa ktorého odstúpenie od zmluvy spôsobuje zánik zmluvy od začiatku (ex tunc), účinky odstúpenia od zmluvy v obchodných vzťahoch nastávajú okamihom odstúpenia (ex nunc). Jedným z možností odstúpenia od zmluvy je prípad, ak takéto porušenie nastane v dôsledku omeškania dlžníka alebo veriteľa, čo je považované za základný dôvod. Obchodný zákonník rozlišuje dva režimy odstúpenia od zmluvy, a to v závislosti od toho, či omeškanie dlžníka alebo veriteľa spôsobuje podstatné porušenie zmluvy (§ 345), alebo nepodstatné porušenie zmluvy (§ 346), pričom priamo zákon vymedzuje, čo pokladá za podstatné porušenie. S týmto rozlišovaním ďalej spája rôzne právne následky, pričom odstúpenie od zmluvy v oboch režimoch má zodpovednostný (sankčný) charakter. Odstúpením od zmluvy podľa Obchodného zákonníka zmluva a s ňou aj všetky práva a povinnosti zmluvných strán zanikajú okamihom, kedy bol prejav oprávnenej strany o odstúpení od zmluvy doručený druhej strane s výnimkami stavenými v § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka. Pokiaľ ide o následky porušenia zmluvy, nemá však odstúpenie od zmluvy spätné účinky. Všetky právne následky porušenia zmluvy, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením, zostávajú zachované. Platí to aj pre úroky, úroky z omeškania, a to aj so zreteľom na ich odškodňovaciu funkciu. Podľa názoru odvolacieho súdu odstúpením od zmluvy veriteľovi nezaniká právo na úroky, či úroky z omeškania.

19.1.V danom prípade súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu v časti uplatneného zmluvného úroku z úveru, ako aj v časti už kapitalizovaného úroku dôvodiac, že odstúpením od zmluvy zanikol nárok žalobcu na zaplatenie tohto úroku. Žalobca v podanom odvolaní, ale aj v priebehu konania namietal, že odstúpením od zmluvy mu nezaniklo právo požadovať naďalej úroky dohodnuté v zmysle zmluvy. Odvolací súd, po preskúmaní rozhodnutia a odvolania aj v tejto časti, dospel k záveru, že názor žalobcu je správny.

19.2. Odvolací súd, pri posudzovaní platnosti odstúpenia od zmluvy podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 344 a nasl.), žalobca preukázaním doručenia výzvy ako aj odstúpenia od zmluvy žalovaným v prvom až štvrtom rade, splnil podmienky pre konštatovanie platného odstúpenia od zmluvy o úvere. Následne, v dôsledku tohto platného odstúpenia, vzniklo žalobcovi právo požadovať úroky z predmetného úveru, dohodnuté v zmluve, až do zaplatenia. Uvedený právny záver podporilo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo/159/2003, v ktorom okrem iného uviedol, že odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy, okrem výnimiek vymedzených v ustanovení § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka. Všetky právne následky porušenia zmluvy, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením, však zostávajú zachované. Platí to aj pre úroky z omeškania, na ktoré vzniklo veriteľovi právo za dobu od splatnosti peňažného záväzku do zániku zmluvy. Plnenie poskytnuté pred zrušením zmluvy, nie je plnením z neplatnej zmluvy, preto pre usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnu úpravu bezdôvodného obohatenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 MObo V 2/2007 zo dňa 30. 09. 2009). Z uvedeného dôvodu preto nebol správny záver súdu prvej inštancie (z dôvodu aplikácie nesprávneho právneho predpisu), že odstúpenie od zmluvy zmluvu zrušuje od počiatku, čo založilo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaných, ktoré sú povinní vrátiť. Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalobcu, že povinnosť platiť úrok odstúpením od zmluvy nezaniká, ale trvá až do úplného vrátenia nesplatennej časti úveru.

19.3.Vzhľadom na zmluvne dohodnutý úrok, ako aj na platnosť predmetnej zmluvy a platnosť následného odstúpenia od zmluvy podľa ustanovení Obchodného zákonníka, odvolací súd priznal žalobcovi tak ním vyčíslený kapitalizovaný úrok z tohto úveru v sume 420,78 eura (t.j. úrok do odstúpenia od zmluvy, ktorý nebol žalovanými v prvom a v druhom rade zaplatený), ako aj nárok na zaplatenie zmluvného úroku z úveru vo výške 3% ročne zo sumy 5 967,74 eura od 30. 01. 2015 do zaplatenia.

20.Odvolací súd priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania. Je nesporné, že žalovaní v prvom a v druhom rade sa dostali do omeškania s plnením svojich zmluvných povinností, keď poslednú splátku

zaplatili dňa 09. 10. 2013 za situácie, že konečná splatnosť úveru bola až v roku 2026. Keďže došlo k splneniu podmienok pre priznanie úroku z omeškania, odvolací súd priznal žalobcovi úrok z omeškania z doteraz nepriznanej sumy 4 448,34 eura vo výške 8,05% ročne, ktorá je v súlade s ustanovením § 3 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 21/2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka v súlade s Nariadením Vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Za prvý deň omeškania akceptoval žalobcom uvedený dátum 30. 01. 2015, t.j. nasledujúci deň po dni, kedy nastala fikcia doručenia odstúpenia, ktoré bolo uložené žalovaným na pošte, nakoľko ho žalovaní neprebrali v odbernej lehote.

21. Žalobca si podanou žalobou uplatnil i nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 638,85 eura. Podľa § 302 Obchodného zákonníka odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Keďže súd prvej inštancie zamietol žalobu v tejto časti dôvodiac, že odstúpením od zmluvy, sa zmluva zrušila od začiatku a preto nemôže žalobca požadovať od žalovaných zaplatenie tohto nároku. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že právna úprava vychádza z absolútnej objektívnej zodpovednosti za porušenie povinnosti, ktorá je zabezpečená zmluvnou pokutou.

21.1. Odvolací súd, po preskúmaní rozhodnutia a tejto časti nároku žalobcu, dospel k záveru o správnom názore žalobcu a preto jeho akceptoval. Súd prvej inštancie posúdil odstúpenie od zmluvy podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, s ktorým záverom sa odvolací súd, ako je vyššie uvedené, nestotožnil. Z tohto dôvodu bolo nevyhnutné aj dohodnuté ustanovenie o zmluvnej pokute v zmluve o úvere, posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Navyše odvolací súd poukazuje na jednoznačné znenie ustanovenia § 302 Obchodného zákonníka, podľa ktorého odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. V prípade dohody o zmluvnej pokute ide o akcesorický záväzok. Existencia a dôsledky takej dohody sa viažu na hlavný záväzok. Inštitút zmluvnej pokuty plní v určitom zmysle slova funkciu paušalizovanej náhrady škody pri porušení zmluvnej povinnosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu, ktorú strany v zmluve dohodli, vzniká už púhym porušením zmluvnej povinnosti. Zmluvnú pokutu je možné dohodnúť vždy len v písomnej forme a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Z pohľadu určitosti dohody o zmluvnej pokute nie je podmienkou, aby výška zmluvnej pokuty bola pri uzatvorení dohody pevne stanovená, postačuje, aby v tomto momente bolo nepochybné, akým spôsobom, t.j. z akej hodnoty a akým výpočtom bude výška zmluvnej pokuty v prípade porušenia povinnosti zistená.

21.2. V súdom prejednávanej veci si žalobca vyčíslil výšku zmluvnej pokuty v sume 638,85 eura, pričom pri výpočte vychádzal z dojednania určeného v zmluve o úvere. V článku VII. zmluvy o úvere sa zmluvné vzťahy dohodli, že ak je dlžník v omeškaní so splátkami úveru po dobu dlhšiu ako šesť mesiacov aj po zaslaní písomnej upomienky veriteľom, veriteľ si vyhradzuje právo požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku ako i zaplatenie pokuty vo výške 10% z tejto dlžnej sumy do termínu 30 dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom. To znamená, že výška zmluvnej pokuty bola jednoznačne určiteľná, a teda aj správne vypočítaná žalobcom, preto mu vznikol nárok na jej úhradu.

21.3. Odvolací súd, poukazujúc na dohodnuté ustanovenie o zmluvnej pokute v zmluve o úvere, dospel k záveru, že toto ustanovenie spĺňa všetky podmienky ustanovenia § 300 a nasl. Obchodného zákonníka (ako aj § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko Obchodný zákonník v ustanoveniach § 300 až § 302 upravuje iba niektoré ustanovenia o zmluvnej pokute a úpravu prenecháva Občianskemu zákonníku). Aj v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o zmluvnej pokute, boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky pre jej platné uplatnenie, zmluvná pokuta bola dohodnutá písomne, bol jasne, určite a zrozumiteľne dohodnutý aj spôsob jej výpočtu. Odvolací súd preto nemal inú možnosť, ako, vzhľadom na evidentné porušenie zmluvných povinností žalovanými v prvom a v druhom rade, ktorí svoj záväzok, vrátiť žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky, nesplnili, priznať žalobcovi aj jeho nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 638,85 eura, výšku ktorej zdôvodnil žalobca v písomnom podaní dňa 16. 05. 2018 č.l. 311-325 spisu.

24. Odvolateľ v podanom odvolaní namietal zamietnutie jeho žaloby voči žalovaným v treťom a štvrtom rade z titulu ručiteľského záväzku. Záväzkové vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzku z úverovej zmluvy, sa spravujú Obchodným zákonníkom. Použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy, účastníci nemôžu dohodou vylúčiť (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Obo 115/99, 5Cdo 120/2010). Za obchodné záväzkové vzťahy považuje právna úprava aj ďalšie vzťahy, bez zreteľa na povahu účastníkov, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka; patria medzi ne i právne vzťahy založené zmluvou o úvere (§ 497 Obchodného zákonníka), preto zo zákona

reprezentujú doktrinálnu kategóriu tzv. „absolútnych obchodov“. Jej rozhodujúcim znakom je forma vzťahu, nie jeho subjekty; nevyžaduje sa, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi. V právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere, ako aj v právnom vzťahu, ktorý vznikne zo zabezpečenia záväzku dlžníka v tomto vzťahu, sa jeho subjekty riadia Obchodným zákonníkom. Skutočnosť, že ide o absolútny obchod, vylučuje dohodu strán o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka (tzv. voľbu práva). Ide teda o kogentnú povahu citovaného právneho ustanovenia, ktorá spôsobuje, že vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka. Použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy účastníci nemôžu dohodou vylúčiť (rozsudok NS SR sp.zn. 4 Obo 115/99 zo dňa 18. 05. 2000). Možno preto uzavrieť, že pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 spravujú Obchodným zákonníkom, si účastníci nemôžu ani dohodnúť, že ich vzťah sa bude spravovať iným zákonom (napr. Občianskym zákonníkom), lebo ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka je kogentným ustanovením, ktoré nepripúšťa jeho modifikáciu ani vylúčenie jeho normatívneho účinku dohodou zmluvných strán. Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že právna úprava kladie na platnosť právnych úkonov požiadavky uvedené v ustanovení § 37, § 38 Občianskeho zákonníka. Ich nesplnenie sankcionuje neplatnosťou samotného právneho úkonu. Jedným zo zákonných ustanovení, ktoré je z hľadiska platnosti právneho úkonu relevantné, je aj ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. marca 2012 sp.zn. 5Cdo 120/2010).

25. Z obsahu spisu, najmä z článku VI. Zmluvy o poskytnutí úveru vyplýva, že účastníci konania si aj napriek kogentnej povahe ustanovenia § 261 Obchodného zákonníka, zabezpečili poskytnutú podporu aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka (§ 546 až § 560). Z tohto dôvodu sa odvolací súd zaoberal platnosťou ustanovenia čl. VI. zmluvy, ktorým bol zriadený ručiteľský záväzok žalovaných v treťom a štvrtom rade. Ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka kladie pre platnosť právneho úkonu podmienku určitosti a zrozumiteľnosti, za nesplnenie ktorej stanovuje sankciu neplatnosti takéhoto právneho úkonu. Z ustanovenia článku VII. však nie je zrejmé, aký právny predpis sa má v prípade ručiteľského záväzku žalovaných v treťom a štvrtom rade aplikovať. Tak ustanovenia § 546 až § 550 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia § 303 až 313 Obchodného zákonníka tvoria ucelenú právnu úpravu ručiteľského záväzku, odlišujúcu sa v podstatných skutočnostiach. Súčasná aplikácia týchto ustanovení oboch právnych predpisov, nie je možná. Účastníci zmluvy tým vylúčili ustanovenia o ručiteľskom záväzku podľa Obchodného zákonníka, čo ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka nepripúšťa. Z tohto pohľadu je preto predmetné ustanovenie nejasné, neurčité a hlavné nezrozumiteľné, v dôsledku čoho je toto ustanovenie neplatné. Za situácie, že pri zmluve o úvere, ktorá je „absolútnym obchodom“, je možné dohodnúť v zmluve iba ustanovenia o ručení podľa Obchodného zákonníka a predmetná zmluva o úvere obsahuje aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, z pohľadu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, je potrebné konštatovať neplatnosť tohto ustanovenia zmluvy o ručiteľskom záväzku z dôvodu obchádzania zákona.

25.1. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie o ručiteľskom záväzku nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, neplatnosť tohto dojednania (čl. VI.) nespôsobuje neplatnosť celej zmluvy o úvere, ale iba jej časti, konkrétne dojednania čl. VI. o ručiteľskom záväzku. Vzhľadom na neplatnosť tohto dojednania, preto odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že ručiteľský záväzok žalovaných v treťom a v štvrtom rade nevznikol a preto žalobca nemá právo požadovať od nich plnenie za žalovaných v prvom a v druhom rade, ktorí si svoju povinnosť, zaplatiť žalovanému poskytnuté finančné prostriedky, nesplnili. Z tohto dôvodu potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby žalobcu voči žalovaným v treťom a štvrtom rade.

26. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

26.1. V prejednávanej veci odvolanie podal žalobca, odvolací súd čiastočne jeho odvolaniu vyhovel, a to v časti voči žalovaným v prvom a v druhom rade, keď priznal žalobcovi celý jeho uplatnený nárok, preto sa jeho argumentami, uvedenými v podanom odvolaní, zaoberal vo vyššie uvedených dôvodoch, ktoré opätovne opakovať nebude.

26.2. Odvolaniu žalobcu nevyhovel iba v časti voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ktoré zamietnutie žaloby žalobcu zdôvodnil v bode 25. tohto rozhodnutia, na ktoré dôvody ďalej iba poukazuje.

26.3. Na odvolacom pojednávaní právny zástupca žalovaného v treťom rade namietal, že žalobca až v odvolacom konaní špecifikoval žalovanú sumu a predložil prehľad splátok žalovaných v prvom a v druhom rade. Keďže to nie je novotou v zmysle CSP, žiadal neprihliadnuť na túto špecifikáciu a túto

odmietnuť. K tejto námietke odvolací súd iba dodáva, že sám požiadal žalobcu o špecifikáciu dlžnej sumy, o prehľad splátok žalovanými v prvom a v druhom rade a po obdržaní tejto špecifikácie je zaslal ostatným stranám sporu, aj žalovanému v treťom rade. Z tohto dôvodu sa s uvedenou námietkou nestotožnil.

27. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 2 CSP v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V časti uplatneného nároku voči žalovaným v prvom a v druhom rade bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, ktorému súdu voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania tak na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní, keďže menil rozsudok súdu prvej inštancie.

26.1. Voči žalovaným v treťom a štvrtom rade bola žaloba žalobcu zamietnutá už súdom prvej inštancie, odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil, v odvolacom konaní boli teda úspešnou stranou sporu žalovaní v treťom a štvrtom rade, preto im odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi.

26.2. O výške trov konania žalobcu voči žalovaným v prvom a v druhom rade a žalovaným v treťom a štvrtom rade voči žalobcovi rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).